

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/2255
2257
2319

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-337
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

08.14/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : a) TBMM' nin 18.03.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4252 sayılı yazısı.
b) TBMM' nin 18.03.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4349 sayılı yazısı.

İlgi yazılar ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın A. Jale AĞIRBAŞ' ın 7/2255, Adana Milletvekili Sayın N.Gaye ERBATUR' un 7/2257 ve Antalya Milletvekili Sayın Tayfur SÜNER' in 7/2319 esas sayılı yazılı soru önergeleri Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazılarımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK

Ek 1- 7/2255 sayılı önerge cevabı (2 sayfa)
Ek 2- 7/2257 sayılı önerge cevabı (1 sayfa)
Ek 3- 7/2319 sayılı önerge cevabı (1 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN A. JALE AĞIRBAŞ' IN
7/2255 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *İstenilen seviyede yağışları alamayan ülkemizde barajlardaki doluluk oranı geçen yılın altında kalmıştır. Ciddi bir su sıkıntısıyla karşı karşıya kalacağımız 2008 yılı için alınan tedbirler nelerdir?*

CEVAP 1. Tüm illerimizin içmesuyu durumları tetkik edilmiş ve İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere sadece 14 ilimizde içmesuyu sıkıntısı muhtemel illerimizde gerekli adımlar atılmıştır. Suyun tek elden yönetilmesinin zarureti nedeniyle içmesuyu temin çalışmaları havza bazında yapılmakta olup; DSİ'nin içmesuyu temin sistemlerindeki hedefi, kuraklık ve iklim değişikliğine bağlı su azlığında havzalar arasında su aktarımını sağlayacak sistemler kurmaktır.

Tarım sektöründe ise muhtemel kuraklığa karşı Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı ile müşterek eylem planı hazırlanmaktadır.

SORU 2. *Su kaynaklarındaki azalmayı sadece küresel ısınmaya bağlamak ne derece doğrudur? Türkiye 'de su kaynaklarının verimli kullanıldığı söylenebilir mi?*

CEVAP 2. Türkiye 'de 1994-2006 yılları arası ortalama sıcaklıklar, 1997 yılı hariç normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Öte yandan, 2002-2006 yılları arası normallerinin altında yağışlar kaydedilmiş ve kurak bir periyot yaşanmıştır. Türkiye 'de son yıllarda gerçekleşen bu sıcaklık artışı ve yağışlardaki azalmaya bağlı olan kurak periyodu, iklim değişikliğinin etkilerine bağlamak için henüz erken olmakla birlikte, bu durumun su kaynaklarımızı olumsuz yönde etkilediği gerçeği inkar edilemez.

Türkiye su zengini bir ülke değildir. Bu sebeple gerek içme suyunda gerekse sulama suyunda tasarrufa gidilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmaktadır. Şebeke kayıplarının azaltılması için içme suyu şebekelerinin yenilenmesi cihetine gidilmiştir.

Sulama suyunda da klasik sulama sistemlerinden Borulu sulama sistemine geçilecektir.

Aşırı su tüketiminin kontrol altına alınabilmesi için öncelikle kapalı sistem gibi modern sulama tekniklerinin uygulanması, içmesuyu kayıp ve kaçaklarının tespit edilerek şebekelerin yenilenmesi büyük önem arz etmektedir.

Yarı kurak iklim kuşağında bulunan Ülkemizde 25 adet su havzası bulunmaktadır. Havzalardaki yağış miktarlarında önemli farklılıklar meydana gelmektedir. Buna bağlı olarak muhtelif dönemlerde bazı havzalarda kullanılmayan ihtiyaç fazlası su varken, bazı havzalarda ciddi oranda içme ve sulama suyu sıkıntısı çekilmektedir. Bu sebeple kullanılmayan suyun daha etkin kullanımı ve su sıkıntılarını gidermek amacıyla sosyo-ekonomik ve çevresel etkenler de dikkate alınarak havzalar arası su transferiyle ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

SORU 3. *Türkiye 'nin su ihtiyacını karşılandığı havzaların kirliliği ciddi boyutlara ulaşmış durumdadır. Kirliliğin önlenmesi hususunda gerekli tedbirler neden alınmamaktadır?*

CEVAP 3. Bakanlığımızca havzada kullanılan su kaynaklarının etkin yönetim ve kullanımı yönünde çalışmalar başlatılmış olup, havzalar için öncelikler esas alınarak eylem planları hazırlanmaktadır. Öte yandan, Atıksu Eylem Planı kapsamında çevresel yatırımlara başlanılmış olup, çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, 2006/15 sayılı Genelgemiz çerçevesinde bütün kirlilik kaynaklarında atıksu arıtma tesisi kurulması için belediyelerden, ilgili kurum ve kuruluşlardan Atıksu Arıtma Tesisi İş Termin Planları alınmıştır.

SORU 4. 3225 belediyeden sadece 223'ünde içme suyu arıtma tesisi bulunmaktadır. Belediyelerin birçoğu, suların dezenfeksiyonunda kanser yapan klor kullanmaktadırlar. Suların dezenfeksiyonunda, Avrupa ülkelerinde de kullanılan, daha güvenli ve ucuz olan ozonlama sistemi neden tercih edilmemektedir?

CEVAP 4. Arıtma tesisi, kirli ve yüzeysel sular için kurulmakta olup, kaynak suyu ve temiz yeraltı suyu kullanan yerleşim birimlerinde arıtma tesisine ihtiyaç bulunmamaktadır. DSİ Genel Müdürlüğümüzce projelendirilen ve inşa ettirilen içmesuyu arıtma tesislerinde, ham su kaynağında uzun yıllara ait yapılan ham su analizleri değerlendirilmekte ve buna göre ön dezenfeksiyon için ön klorlama veya ön ozonlamaya karar verilmektedir. Organik madde yükü fazla olan ham sulara, klor dozlandığında kanserojen etkiye sahip olan trihalometan (THM) oluşturma potansiyeli yüksek olmaktadır. Bunun için, ham suda ölçülen organik madde yüküne bakılmakta ve organik madde yükü düşük olan sularda trihalometan (THM) oluşturma potansiyeli içmesuyu standartlarında belirtilen THM değerinden düşük olacağı için, arıtma tesislerinde işletme ve yatırım maliyeti ön ozonlamaya göre çok daha düşük olan ön klorlama tercih edilmektedir. Organik madde yükü yüksek olan ham sularda ise trihalometan (THM) oluşma potansiyeli yüksek olduğu için ön ozonlama tercih edilmektedir.

SORU 5. Ülkemizdeki belediyelerden sadece 112'sinde atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Yüzde 55'i endüstri tesislerinden kaynaklanan atık suların ne kadar arıtılmaktadır? Endüstriyel atıkların, su kaynaklarına karışarak toplum sağlığını tehdit etmesinin önlenmesi hususunda gereken önlemler alınmakta mıdır?

CEVAP 5. Türkiye'deki atıksu arıtma tesisi sayısı 194 olup, 357 belediyeye hizmet verilmektedir. Türkiye'deki belediyelerin toplam nüfusu 58.538.501 kişi olup, Bakanlığımız verilerine göre bu nüfusun %58,6'sına arıtma hizmeti verilmektedir. Öte yandan, ülkemizdeki 3196 müstakil sanayi tesisinde atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. İşletmede olan 107 adet OSB'den 33'ünde atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır.

Ayrıca 5491 sayılı Kanunla Değişik, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında atıksu arıtma tesisi yapım çalışmaları devam etmekte olup; 72 adet belediyede atıksu arıtma tesisi inşaat aşamasında, 33 belediyede ise ihale aşamasındadır.

